

Министерство на отбраната на Република България

София 1092, ул. Дякон Игнатий" № 3, тел.: 92 20 922; факс: 987 96 93

Рег. № 01-00-63
София, 29.05, 2025 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-554-06-1887
Дата: 30 / 05 / 2025

По рег. № 01-00-63/21.05.2025 г.

1047

**ЧРЕЗ
ГОСПОЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51-ТО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

**ДО
ГОСПОДИН АТАНАС СЛАВОВ
НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ В 51-ТО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ОТ ПАРЛАМЕНТАРНАТА ГРУПА НА
„ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА –
ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“**

На Ваш рег. № 51-554-06-1887/21.05.2025 г.

ОТНОСНО: Проектната готовност на България по инструмента SAFE

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СЛАВОВ,

В отговор на поставения от Вас въпрос, за проектната готовност на България по инструмента SAFE (Security Action for Europe), Ви предоставям информация съгласно приложението.

Приложение: съгласно текста на писмото от 2 л. неклафицирана информация – само за адресата.

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

АТАНАС ЗАПРЯНОВ

____.05.2025 г.

С КАКВИ ПРОЕКТИ ЩЕ КАНДИДАТСТВА БЪЛГАРИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ПО ИНСТРУМЕНТА SAFE И НА КАКЪВ ЕТАП Е ГОТОВНОСТТА НА ПРОЕКТИТЕ С ОГЛЕД НА ВРЕМЕННОТО УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРИЯ В ТАЗИ ПРОЦЕДУРА?

Уважаема г-жо председател на Народното събрание,

Уважаеми госпожи и господа народни представители,

Предоставям на Вашето внимание в рамките на законоустановения срок отговор на поставения от д-р Славов въпрос относно проектите, с които страната ни възнамерява да кандидатства за финансиране по линия на инструмента на ЕС SAFE и етапа на тяхната готовност.

В своите заключения от 6 март 2025 г. Европейският съвет подчерта необходимостта Европа да стане по-суверенна, по-отговорна за собствената си защита и по-добре подготвена да противодейства на бъдещи предизвикателства и заплахи за своята сигурност.

Предвид споделения ангажимент на държавите членки да засилят общата европейска отбранителна готовност, да намалят стратегическите зависимости, като същевременно се справят с критичните пропуски в отбранителните способности, на 4 март 2025 г. председателят на ЕК представи Плана „Превъоръжи Европа (ReArm Europe)/Готовност 2030 г.“, който предлага акумулиране на инвестиции в отбраната на обща стойност 800 млрд. евро. Инструментът „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез засилване на европейския военно-промишлен комплекс“ е първият стълб на плана „Превъоръжи Европа“.

Държавите членки бяха приканени до края на м. април 2025 г. да поискат активиране на националната клауза за дерогация по Пакта за стабилност и растеж, което би освободило фискално пространство и националните бюджети за допълнителни разходи за отбрана. За България активирането на клаузата е основна предпоставка за бъдещо участие в проекти, финансирани чрез SAFE. Ето защо, по мое и на министъра на финансите предложение, на 30 април 2025 г. Министерският съвет взе решение за активиране на клаузата за дерогация за страната ни, за което бе уведомена Европейската комисия.

На 27 май 2025 г. Съветът на ЕС прие Регламента за създаване на инструмента SAFE, който ще предостави на държавите членки под формата на нисколихвени дългосрочни заеми до 150 млрд. евро, набрани от ЕК на капиталовите пазари и гарантирани с бюджета на ЕС. Ще бъдат финансирани проекти с фокус върху приоритетните способности, посочени в Бялата книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г. и в заключенията на Европейския съвет от 6 март 2025 г. Условието е държавите членки да осъществят съответните проекти чрез съвместно придобиване¹ на отбранителни и свързани с отбраната продукти от европейската отбранителна индустрия.

На финансиране ще подлежат следните две категории способности:

1) боеприпаси и ракети; артилерийски системи, включително за нанасяне на високоточни удари в дълбочината на противника; наземно базирани бойни способности и поддържащи системи за тях, вкл. Оборудване за войника и оръжия за пехотата; малки дроневи (NATO class 1) и свързани антидрон системи; защита на критичната

¹ Съвместното придобиване включва държава членка, която получава финансирането, плюс поне още една държава членка или страна - член на Европейската асоциация за свободна търговия, участваща в Европейското икономическо пространство (Швейцария, Лихтенщайн, Исландия, Норвегия) или Украйна. Към съвместното придобиване може да се включи и трета страна - присъединяваща се към ЕС, страна кандидатка, потенциална кандидатка или друга, с която ЕС има влязло в сила споразумение за партньорство в областта на сигурността и отбраната.

инфраструктура; кибер; и военна мобилност, включително системи за противодействие на военната мобилност;

2) ПВО и ПРО; военноморски способности за действие на и под водата; дронове, различни от малки (NATO class 2 and 3) и съответни антидрон системи; стратегически подпомагащи способности като, но неизчерпателно – стратегически въздушен транспорт, дозарядване във въздуха, С4ISTAR системи, в т.ч. космически способности и услуги; защитата на космическа инфраструктура; изкуствен интелект и РЕБ.

Горепосочените категории способности са от ключово значение и за България. Освен това, като флангова страна за нас е въпрос на стратегическа устойчивост да имаме бърз достъп до боеприпаси и възможност за ремонт за своето и на съюзниците ни въоръжение в случай на военен конфликт.

Министерството на отбраната като водещо ведомство, в сътрудничество с Министерството на икономиката и индустрията и Министерството на финансите като подпомагащи ведомства, изготви Рамкова позиция относно предложението за Регламент на Съвета за създаване на инструмент „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез засилване на европейския военно-промишлен комплекс“. Рамковата позиция бе внесена за разглеждане от Съвета по европейските въпроси и бе одобрена от него. Същността на предложената рамкова позиция е в подкрепа на регламента.

В рамките на 6 месеца от влизането в сила на регламента, който бе обнародван на 28 май 2025 г., страна членка, желаеща да получи финансова помощ, трябва да изпрати запитване за финансиране до ЕК, придружено от добре аргументиран Национален инвестиционен план, като отпуснатият заем трябва да бъде усвоен до 31 декември 2030 г.

По различни аспекти от участието в SAFE ще бъде необходимо съвместно действие и засилена междуведомствена координация на МО, МИИ, МФ, МРРБ, МИР, МТС и др. в зависимост от характера на необходимите действия и сложността на проектите. Трябва да се създаде достатъчно бърз и ефективен механизъм за комуникация и координация по тези въпроси при съответния надведомствен надзор.

В тази връзка на свое заседание на 12 май т.г. Междуведомственият съвет за участие в НАТО и ОПСО на ЕС взе решение МО, в координация с МИИ и МВнР, да извършат анализ и да определят списък с приоритетни проекти от Програмата за инвестиции в отбраната 2032 г., които отговарят на изискванията на Регламента SAFE и биха могли да бъдат финансирани със заеми по Инструмента. Срокът за изпълнение на тази задача е м. юли 2025 г. Наред с това МСУНО възложи на МО, съвместно с МИИ и МФ, да изготви Национален инвестиционен план според изискванията в SAFE до 6 месеца от датата на влизане в сила на Регламента.

Като водещо компетентно ведомство, Министерството на отбраната вече извършва анализ на проекти, покриващи условията за реализиране с финансиране по инструмента SAFE, с приоритет към проектите, заложи в Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г., приета с решение на Народното събрание от 19 април 2024 г. (обн. ДВ. бр. 37 от 26 април 2024 г.).

Освен това е необходима е широка разяснителна кампания и постоянен диалог с българската отбранителна индустрия, за да се запознаят компаниите с възможностите за участие в договори, финансирани изцяло или частично чрез SAFE.